

A ... Törvényszék a ... (...) ügyvéd által képviselt ... (...) I. rendű és ...-(ugyanottani lakos) II. rendű felpereseknek - az...- ... (...) ügyvéd által képviselt ... Általános Iskola és Szakiskola (...) alperes ellen fegyelmi határozat hatályon kívül helyezése iránt indított perében a ... Munkaügyi Bíróság 2012. július 11. napján kelt 4.M.135/2012/20. számú közbenső ítéletével szemben az alperes részéről 21. sorszámmra benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A törvényszék a munkaügyi bíróság közbenső ítéletét megváltoztatja és a felperesek keresetét elutasítja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül személyenként fizessenek meg az alperesnek 31.750.- (Harmincegyezer-hétszázötven) forint első és másodfokú perköltséget.

A le nem rótt első és másodfokú eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A ...Munkaügyi Bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével megállapította a 2012. február 8. napján kelt 102/2012. számú fegyelmi határozat, valamint 2012. február 17. napján kelt 103/2012. számú fegyelmi határozat jogellenességét és azokat hatályon kívül helyezte. A munkaügyi bíróság az I. és II. rendű felpereseket eredeti munkakörükbe visszahelyezte.

A megállapított tényállás szerint a 2012. február 17. napján kelt 103/2012. számú, ... igazgató által ellenjegyzett, fegyelmi határozattal a Kjt. 49. § alapján létrehozott fegyelmi tanács megállapította az I. rendű felperes vonatkozásában, hogy a közalkalmazotti jogviszonyból eredő lényeges kötelezettségét vétkesen megszegte, ezért zárt ülésen egyhangú véleménnyel a Kjt. 45. § (2) bekezdés e.) pontjában rögzített „elbocsátás” fegyelmi büntetéssel sújtotta. A határozat indokolása az alábbiakat tartalmazza:

2011. december 8-án intézményi ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy ... tanár- a felesége táskájában - az iskolai konyháról 9-12 adag ebédet, felvágottat és más élelmiszert próbált elvinni. A megtalált élelmiszert feleségétől, ...-né konyhai dolgozótól kapta. Az esetről jegyzőkönyv készült, a település jegyzője jelenlétében. Az előzőekben leírt cselekmény - ...közalkalmazotti jogviszonyára, beosztására tekintettel - vétkes kötelezettségzegésnek minősül. Az ügyben lefolytatott fegyelmi vizsgálat során ...vizsgálóbiztos, ...-né és ...-né takarítónők meghallgatása során megállapítást nyert az a tény, hogy ... közalkalmazott a hatályos jogszabály, valamint az élelmiszerhulladékok kezelésére vonatkozó szabályzat előírásait vétkesen megszegte. Az eljárás alá vont 2011. december 13. napján a település jegyzőjének írt levelében arra hivatkozott, hogy évek óta szokás volt a terhére rótt cselekmény. Az ügyben kitűzött fegyelmi tárgyaláson, 2012. január 30-án, melyen az eljárás alá vont képviselőjében ... ügyvéd is jelen volt, ismételten meghallgatásra kerültek a fegyelmi vizsgálat során meghallgatott személyek. Az előzőekben nevesített tanúk megerősítették annak tényét, hogy az eljárás alá vont, a konyháról a különböző élelmiszereket elvitte. A döntést 2012. február 17-én megismételt fegyelmi tárgyalást követően hozta meg a fegyelmi tanács. A fegyelmi tárgyalás során megerősítést nyertek a vizsgálóbiztos által benyújtott jelentésben foglalt vádak, mely szerint

...megszegte a közalkalmazotti jogviszonyából eredő kötelezettségét, továbbá a korábban szóban tett igazgatói utasítást is, mely szerint a megmaradt adagokat a tanulók és az iskola dolgozói között szét kell osztani. Ennek ellenére december 8-án nagy mennyiségű élelmiszert juttatott ki az iskolából. Ezek alapján megállapította a fegyelmi tanács, hogy... e tárgykörben a hatályos jogszabályok ellenére élelmiszert vitt ki az iskolából. ... a fegyelmi tárgyaláson elismerte azt, hogy az iskolai készletből élelmiszert vitt el. A fegyelmi tanács az előzőekben leírt tényállás alapján állapította meg, hogy ... közalkalmazott cselekményével súlyosan és vétkesen megszegte a közalkalmazotti jogviszonyból eredő kötelezettségét. Cselekményét feleségével együtt folytatólagosan, előre kiterelve követte el, ami súlyosbítja a cselekményét. ... pedagógusi beosztására tekintettel - hivatása etikai szabályait is megszegve - olyan súlyos fegyelemsértést követett el, hogy azzal a legsúlyosabb fegyelmi büntetés áll arányban. A fegyelmi eljárás során a Kjt. 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51. §-ában foglaltak kerültek alkalmazásra".

A II. rendű felperest a 2012. február 8. napján kelt 102/2012. számú fegyelmi határozat ugyancsak „elbocsátás” fegyelmi büntetéssel sújtotta. A határozat indokolása az alábbi tényállást rögzíti:

2011. december 8-án intézményi ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy ... tanár - a felesége táskájában - az iskolai konyháról 9-12 adag ebédet, felvágottat és más élelmiszert próbált elvinni. A megtalált élelmiszert feleségétől,... konyhai dolgozótól kapta. Az esetről jegyzőkönyv készült, a település jegyzője jelenlétében. Az előzőekben leírt cselekmény ... közalkalmazotti jogviszonyára, beosztására tekintettel vétkes kötelezettségzegésnek minősül. Az ügyben lefolytatott fegyelmi vizsgálat során ... vizsgálóbiztos, ... és ... takarítónők meghallgatása alapján megállapítást nyert az a tény, hogy ... közalkalmazott a hatályos jogszabály, valamint az élelmiszerhulladékok kezelésére vonatkozó szabályzat előírásait vétkesen megszegte. Az eljárás alá vont 2011. december 13. napján a település jegyzőjének írt levelében arra hivatkozott, hogy évek óta szokás volt a terhére rótt cselekmény. Az ügyben kitűzött fegyelmi tárgyaláson 2012. január 30-án, melyen az eljárás alá vont képviselőjében ... ügyvéd is jelen volt, ismételten meghallgatásra kerültek a fegyelmi vizsgálat során meghallgatott személyek. Az előzőekben nevesített tanúk megerősítették annak tényét, hogy az eljárás alá vont, a konyháról a különböző élelmiszereket elvitette.

A fegyelmi tárgyalás során megerősítést nyertek a vizsgálóbiztos által benyújtott jelentésben foglalt vádak, nevezetesen, hogy .. megszegte közalkalmazotti jogviszonyából eredő kötelezettségét, „mely szerint gondoskodik arról, hogy ne kerüljön ki élelmiszer az iskolából”, továbbá az ételmaradékok kezeléséről szóló szabályzatot, mely szerint ételmaradékot csak ... részére, családtagjai vihetek volna el a 2002. október 7-én kelt megállapodás értelmében. Továbbá a korábban szóban tett igazgatói utasítást is megszegte, mely szerint a megmaradt adagokat a tanulók és az iskola dolgozói között szét kell osztani. Ennek ellenére december 8-án nagy mennyiségű élelmiszert juttatott ki az iskolából, azokról a sajátjaként rendelkezett. Erkölcsei és anyagi kárt okozott az intézménynek. ... a fegyelmi tárgyaláson elismerte azt, hogy az iskolai készletből élelmiszert vitt el. A fegyelmi tanács az előzőekben leírt tényállás alapján állapította meg, hogy ... közalkalmazott cselekményével súlyosan és vétkesen megszegte a közalkalmazotti jogviszonyból eredő kötelezettségét. Olyan súlyos fegyelemsértést követett el, hogy azzal a legsúlyosabb fegyelmi büntetés áll arányban. A fegyelmi eljárás során a Kjt. 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51. §-ában foglaltak kerültek alkalmazásra.

Az ítélettel szemben az alperes élt fellebbezéssel, melyben azt kérte, hogy a törvényszék az elsőfokú bíróság jogszabálysértő ítéletét változtassa meg, a felperesek keresetét utasítsa el és kötelezze őket az eljárás során felmerült perköltségének a megfizetésére.

Az alperesi előadás szerint a perben azt a kérdést kellett eldönteni, hogy a felperesek közalkalmazottként vétkesen megszegték-e a jogviszonyból eredő lényeges kötelezettségeiket. Az eljárás során az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a határozatban felhozott indokok valósak és okszerűek. Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a megmaradt ételadagokat

...igazgatósága alatt, és azt megelőzően szét kellett osztani a gyerekek és a dolgozók, esetlegesen a közmunkások között, azonban e szóbeli igazgatói utasítás megszegésének tényét, ezzel a fegyelmi határozatokban felhozott indok valóságát és okszerűségét nem vizsgálta, így az elbírálásra nem került. Nem volt vitás az eljárás során, hogy a felperesek hosszú évek óta folyamatosan és rendszeresen saját felhasználás érdekében vitték haza a megmaradt élelmiszereket. Az I. rendű felperes elismerése és a tanúvallomások alapján teljes egészében bebizonyosodott, hogy a II. rendű felperes az I. rendű felperessel együtt rendszeresen és folyamatosan szegte meg azon igazgatói szóbeli utasítást, amely szerint a megmaradt élelmiszer adagot szét kell osztani a tanulók és a dolgozók között. Mindezek ellenére az elsőfokú bíróság csupán a felperesek 2011. december 8. napján elkövetett cselekményeit állapítja meg a tényállásban és jogi következtetését a szóbeli igazgatói utasítás megszegésének figyelmen kívül hagyásával vonja el.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás arra sem tartalmaz adatot, hogy a szóbeli igazgatói utasítások meghozatalára főként a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek érdekében került sor. A folyamatos és rendszeres cselekménynek az elsőfokú ítélet tényállásából történő mellőzése nyilvánvalóan összefüggésben van az elsőfokú bíróság döntésével. A fegyelmi vétség súlyának megállapítása során jelentősége van a folytatólagos cselekménynek és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók érdekében hozott munkáltatói utasítással való szembeszegülésnek, hiszen objektív mércével mérve is megengedhetetlen magatartásként értékelendő a cselekmény, különös tekintettel arra, hogy az I. rendű felperes pedagógusi magatartása a nevelés - jogszabályban is megfogalmazott - elveivel ellentétes, és mint ilyen, önmagában is fegyelmi felelősségre-vonás alapját képezheti. Az elsőfokú bíróság hiányos tényállása a Pp. 106. § (1) bekezdésének sérelmét eredményezte.

Emellett az elsőfokú bíróság a Pp. 221. § (1) bekezdésében előírt indokolási kötelezettségének sem tett eleget. Ítéletének indokolásában csupán felsorolta azokat a jogszabályokat, amelyekre döntését alapította. A Pp. 221. §-ához fűzött miniszteri indokolás egyértelműen és iránymutatóan rögzíti, hogy a jogi indokolásnak az érdemi döntés valamennyi elemét kell érintenie és ki kell terjednie az alkalmazott jogszabály megjelölésén túl, annak szükség szerinti értelmezésére is. Mindezek feltüntetése az indokolásban azért nélkülözhetetlen, mert a bíróság csak így tud nyomatékot adni döntésének azáltal, hogy különösen elutasító döntésnél meggyőző erővel fokozza a felek jogkövetését.

Az alperes előadta továbbá, hogy álláspontja szerint a jogszabályok tételes felsorolása nem azonos a jogi indokolással, de az elsőfokú bíróság által figyelembe vett Kjt. 45-51. §-ain kívül további törvényhelyek és a követendő bírói gyakorlat teljes figyelmen kívül hagyása is kitűnik a döntésből. Nem utal arra az elsőfokú bíróság, hogy a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényen kívül a Munka Törvénykönyvét is megfelelő módon alkalmazni kell. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azokat az általános magatartási normákat, amelyeket a közalkalmazott a mindennapi életben köteles betartani. A Kjt. 39. §-ának (2) bekezdése azt írja elő kötelező erővel, hogy a közalkalmazott köteles együttműködni a munkatársaival és munkáját úgy kell végeznie, hogy más anyagi károsodását, helytelen, kedvezőtlen megítélését ne idézze elő, továbbá munkahelyén kívül is köteles a közalkalmazotti jogviszonyhoz, munkaköréhez és beosztásához méltó magatartást tanúsítani. Nem tűnik ki az elsőfokú bíróság ítéletéből a pedagógussal szemben azon általánosan elvárt követelmény sem, hogy esetében nem csak az a fontos, hogy a munkahelyén milyen magatartást tanúsít, hanem az, hogy magatartása milyen hatással van a tanítványaira és a nevelőtestület tagjaira.

Az elsőfokú bíróság ezen túlmenően ítéletében nem adott számot arról, hogy a fegyelmi határozatban az I. rendű felperes vonatkozásában felhozott indokok valósak-e, mindössze azt rögzítette, hogy az I. rendű felperes az élelmiszerhulladék kezelésére vonatkozó szabályokat szegte meg vétkesen, de a vétkes kötelezettségszegést nem tekintette lényegesnek. Ekörben hivatkozott a Kjt. 45. § (1) bekezdésére, előadva, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezés ellenére nem a fegyelmi vétség hiányát állapította meg, hanem az alkalmazott intézkedést az arányosság és fokozatosság követelményével ellentétesnek tekintette arra figyelemmel, hogy a fegyelmi eljárást megelőzően az

I. rendű felperessel szemben sem szóban, sem írásban semmilyen kifogás nem merült föl az alperes részéről. Az alperes előtt ugyanakkor 2011. december 8. napjától kezdődően vált felismerhetővé az I. rendű felperes cselekménye, így okszerűtlen az általuk korábban nem alkalmazott kifogás hiányára történő hivatkozás.

Az I. rendű felperes fegyelmi határozatának indokolása kifejezetten rögzíti, hogy az I. rendű felperes azon szóbeli igazgatói utasítást szegte meg, mely szerint a megmaradt élelmiszeradagokat a tanulók és az iskolai dolgozók között kell szétosztani, és amelyet az I. rendű felperes - hivatásának etikai szabályait is megszegve - folytatólagosan követett el. A fegyelmi határozatban felhozott ezen indokok valóságát és okszerűségét az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, úgy azt nem bírálta el, és ennek okáról az ítélet indokolásában a Pp. 221. § (1) bekezdésének megsértésével nem adott számot. Az elsőfokú bíróság ezen túl a II. rendű felperes cselekményét is hiányosan vizsgálta és értékelte. A munkaköri leírás „naponta végzendő tevékenységek” cím 12. pontja a II. rendű felpereskötelezettségei körében rögzíti, hogy „odafigyel, hogy az intézményből ne vigyenek ki ételt és ételmaradékot”. A II. rendű felperes ezen kötelezettsége szoros összefüggésben van a hivatkozott szóbeli igazgatói utasítással, mely szerint a megmaradt ételadagot szét kell osztani a tanulók és a dolgozók között. Az elsőfokú bíróság a fegyelmi határozatban felhozott ezen indok valóságát és okszerűségét a II. rendű felperes vonatkozásában sem bírálta el.

Az elsőfokú bíróság iratellenesen állapítja meg ezen túlmenően, hogy a fegyelmi határozat nem kellőképpen indokolja, hogy miért a legsúlyosabb fegyelmi büntetés, az elbocsátás került alkalmazásra.

A követendő bírói gyakorlat azt kívánja meg, hogy a munkáltató a fegyelmi elbocsátást úgy indokolja, hogy abból az elbocsátás oka kitűnjön, illetve azok a tények, vagy körülmények, amelyekre a munkáltató az elbocsátást alapítja, megállapíthatóak legyenek. A határozatban összefoglalóan került megjelölésre, hogy a II. rendű felperes „sajátjaként rendelkezett a rá bízott javakkal, eldöntötte, hogy ki kap a maradék élelmiszerből és ki nem”, és az is feltűntetésre került, hogy cselekményével erkölcsi és anyagi kárt okozott. A határozat mindemellett azt is figyelembe vette, hogy a II. rendű felperes jegyzőhöz írt levelében maga ismerte el, hogy évek óta szokás volt a terhére rótt cselekmény. Megjegyezte, hogy a fegyelmi határozatban felhozott indok kifejezetten bűncselekmény megalapozott gyanújára utal.

Az elsőfokú bíróság a II. rendű felperes esetén is a javára értékeli annak tényét, hogy az alperes korábban sem szóban sem írásban nem alkalmazott kifogást: a II. rendű felperes munkahelyén tanúsított sorozatos kötelezettség-szegések, csakúgy mint az I. rendű felperes korábbi cselekményei 2011. december 8. napján váltak ismeretessé az alperes előtt, így a kifogás közlésének hiánya a II. rendű felperes javára nem értékelhető. ... alkalmazottal szemben a 2011. december 8-án történt események kapcsán megrovás fegyelmi büntetést alkalmazott az alperes, fegyelmi határozatából azonban egyértelműen megállapítható, hogy cselekménye a II. rendű felperes cselekményétől lényegesen enyhébben ítélendő meg.

A felperesek ellenkérelme a közbenső ítélet helybenhagyására irányult.

A törvényszék az iratok felülvizsgálata alapján megállapította, hogy az alperesi fellebbezés az alábbiak szerint megalapozott:

A per folyamán a bíróságnak azt kellett vizsgálni, hogy az I. és II. rendű felperesek vonatkozásában személyenként külön-külön hozott fegyelmi határozatok jogszerűek voltak-e, azok indokolásában foglaltak valós magatartásra vonatkoznak-e, okszerűek-e, arányos-e az alkalmazott elbocsátás fegyelmi büntetés. Rámutat arra a törvényszék, hogy a vizsgálat tárgyát csupán az képezhette, hogy a fegyelmi határozat indokolásában felhozottak jogszerűek, okszerűek-e, a tárgyaláson felhozott

okok, magatartások vizsgálata már nem képezhetette az eljárás tárgyát.

A törvényszék a megállapított tényállás és a rendelkezésre álló iratokból arra vont következtetést, hogy az alperes a felperesek terhére okkal állapította meg fegyelmi vétség elkövetését. A közalkalmazotti jogviszonyból eredő olyan etikai kötelezettségszegést valósítottak meg, ami súlyosnak minősül. Így van ez akkor is, ha az I. rendű felperes vonatkozásában ezen magatartás munkakörével nem áll közvetlen összefüggésben. Helyesen vette figyelembe a fegyelmi határozat azt is, mint súlyosító körülményt, hogy ez egy kialakult gyakorlat volt az I. és II. rendű felpereseknél, általuk is elismerten. Mindez ellentmond annak az I. rendű felperesi hivatkozásnak, hogy nem tudta, hogy mi van a táskájában. A II. rendű felperes vonatkozásában pedig az volt megállapítható, hogy a munkaköri kötelezettségét szegte meg vétkesen.

A törvényszék nem osztotta a szabálysértési ügyben született határozat indokolásában foglaltakat sem. ... ugyanis nem rendelkezhetett a megmaradt étellel saját tulajdonaként, a megmaradt étel nem ételmaradékot jelent, az ételmaradék fogalma ugyanis az emberi fogyasztásra nem alkalmas étellel azonos. A megmaradt ételt pedig a szóbeli igazgatói utasítás szerint a tanulók, és az alkalmazottak között kellett volna szétosztani, azzal ... sajátjaként nem rendelkezhetett volna.

Mindezen körülményekre tekintettel a törvényszék a munkaügyi bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján megváltoztatta, és mivel a felperesi kereseteket megalapozatlannak találta, azokat teljes terjedelmükben ítélettel elutasította.

Tekintettel arra, hogy a felperesek pervesztesek lettek, a törvényszék kötelezte őket az alperes részére első és másodfokú perköltség (ügyvédi munkadíj) megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján. Az ügyvédi munkadíj megállapítása a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet rendelkezésein alapul, az Áfát tartalmaz.

A felperesek munkavállalói költségkedvezménye folytán a le nem rótt első és másodfokú eljárási illetéket állam viseli (6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §).

..., 2012. november 14. napján

...sk. a tanács elnöke

...sk. előadó bíró

...sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő